

Groene Kennis
Coöperatie

De school uit, de regio in

Regioleren in het mbo

Alle groene onderwijs- en onderzoeksinstituten van vmbo, mbo, hbo tot en met universiteit werken samen binnen de Groene Kennis Coöperatie (GKC). In nauw contact met de buitenwereld werkt de GKC aan vernieuwing van het onderwijs voor leven lang leren: van jeugd tot volwassenen. Vragen uit de buitenwereld worden vertaald in regionale en (inter-)nationale activiteiten voor het onderwijs binnen GKC-programma's rondom thema's zoals natuur en landschap, voeding en gezondheid, dierenwelzijn en ondernemerschap. De groene kennis wordt beschikbaar gesteld via www.groenkennisnet.nl.

Groene Kennis Coöperatie
Postbus 601 6710 BP Ede
T 0318-648300
E info@gkc.nl
W www.gkc.nl

Teja van der Meer, Jacqueline Schoones en Wim van der Zwan

3

Je vindt hier een vraag-en-antwoordenlijst, de frequently asked questions over reguleren, en een stappenplan.

In hoofdstuk 4 vind je een bijlage voor jou en je docenten, waarmee jullie een verbinding kunnen leggen tussen wat er in reguleren gedaan wordt en wat daarmee aan competenties geleerd wordt.

Verantwoordelijk voor de productie zijn Teja van der Meer en Jacqueline Schoones, beiden van APS, en Wim van der Zwan. Dank is er voor Marco van Antwerpen, voor het voorbeeld van een regioproject waaraan hij heeft deelgenomen, en Klaas Jellema en Renate Wesselink, voor commentaar op de tekst. De (eind)redactie is gedaan door Silo.

De school uit, de regio in; Regioleren in het mbo

Informatiebrochure over reguleren voor leerlingen mbo-groen.

Productie: Silo, Helmond

Productie: Silo, Helmond
Tekst: Teja van der Meer, Jaqueline Schoones en Wim van der Zwan

Redactie: Ton van den Born (Silo)

Eindredactie: Pieter Boetzkes (Silo)

Illustraties: Barbara Bovenschen (Buro Boven)

Vormgeving: Studio Bassa, grafisch ontwerp & advies, Culemborg

Druk: PreVision, Eindhoven

1. Regioleren: wat is dat?

Dat is één vraag, wat is regioleren, maar er zijn er meerdere. Want wat is eigenlijk een regio, kan ik iets doen aan die regio, hoe kun je regioleren, wat leer je dan, waarom zou je het eigenlijk doen en hoe pak je het aan? Dat zijn, zo kan je het noemen, de frequently asked questions over regioleren.

Wat is eigenlijk een regio?

Of beter, waar liggen de grenzen van de regio? Een regio is normaal gesproken groter dan een stad of dorp en kleiner dan een provincie. Maar de grenzen liggen niet erg vast. Het is niet alleen je directe woonomgeving: je huis, de straat of de wijk. Maar het is ook het gebied waar je vindt wat je nodig hebt om te leren, te werken, te sporten en uit te gaan.

In een regio gebeurt van alles. Er komt een nieuwe school, er zijn sportvelden, een nieuwe woonwijk wordt aangelegd of een park. Er wordt gegraven en gebouwd, cultuur en natuur wordt afgebroken en hersteld, er komen mensen bij en er gaan mensen weg, er komt een nieuw bedrijf en een ander gaat failliet.

Wat is dan regioleren?

Regioleren is de naam voor een vorm van onderwijs. Met regioleren wordt bedoeld dat je iets kunt leren van hoe je in een bepaald gebied problemen oplost of de situatie verbetert. Je leert hoe je met regiobewoners - misschien wel je eigen burens of dorpsgenoten - naar oplossingen zoekt. Dat doe je in een groep van leerlingen en studenten, niet per se alleen uit jouw klas of van jouw school.

Wat is het mooie van regioleren?

Het regioleren – dat je als een onderwijsproject kunt zien – raakt altijd aan wat er echt gebeurt. Het heeft te maken met de maatschappij om je heen. Je komt daarmee in contact, want je bespreekt met regiobewoners wat er beter kan en wat je als groep kunt bijdragen aan de regio. Je doet het altijd samen, met leerlingen en studenten van andere opleidingen en andere scholen. Leerlingen die aan een regioleren-project deelnamen, zeiden: “Regioleren motiveert. Het is veel leuker omdat je een bijdrage levert aan de ontwikkeling van je eigen regio en omdat je een ruime oriëntatie hebt.” Je komt immers met veel partijen in de regio en hun belangen in contact. “Het is daardoor ook veel leerzamer”, vonden ze.

Waar gaat het om bij regioleren?

Het gaat altijd om wat groepen mensen in een regio bezig houdt. Bijvoorbeeld de weg die een natuurgebied doorsnijdt, de belemmeringen die agrariërs ervaren in hun bedrijfsvoering, de inrichting van een nieuwe wijk of het verdwijnen van economische activiteit in de regio. Dat laatste kan een probleem zijn omdat er dan later misschien geen baan meer voor je is in de regio.

Mensen doen verschillende dingen in de regio. Ze zoeken er een school, een baan, opdrachtgevers, een sportclub, een manege of een goed restaurant. Ze zoeken er natuur, cultuur en bepaalde winkels. Ze willen er hun werk kunnen doen of een hobby. Dat kan soms botsen. Hoe ga je om met die botsende belangen? Hoe kun je zorgen dat de regio erop vooruit gaat en beter functioneert? Dat wat er beter kan, wordt in de praktijk van het regioleren het regiovraagstuk genoemd.

Kun je een voorbeeld geven?

Marco van Antwerpen, een paar jaar geleden leerling op het Groen College Goes in Zeeland, hield zich met groepsgenoten bezig met leeglopende dorpen in Noord-Beveland. Een probleem omdat zodra veel bewoners, ondernemers en recreanten vertrekken, het gebied niet meer zo aantrekkelijk is voor de overgebleven bewoners die er willen leven, werken, recreëren en uitgaan. Het regiovraagstuk voor zijn groep was: hoe kunnen we de dorpen in Noord-Beveland weer leefbaar maken? Wat is ervoor nodig om die dorpen weer aantrekkelijk te maken voor bewoners, ondernemers en recreanten? Zeeland is misschien ver weg, maar er zijn ook andere regiovraagstukken denkbaar. Bijvoorbeeld vraagstukken rondom de botsende belangen van recreatie, natuur en agrarische ondernemers, door slechte bereikbaarheid van dorpen of vanwege problemen met de waterhuishouding in een gebied, bijvoorbeeld slechte afvoer van water, een te hoge of juist een te lage waterstand.

Wat leer je nu eigenlijk?

Regioleren staat zoals gezegd dicht bij de maatschappij of er zelfs middenin. Je krijgt met deze aanpak meer inzicht in hoe verschillende partijen (ondernemers, ambtenaren, boeren, boswachters, etc.) samenwerken. En terwijl je aan een project werkt, leer je ook zelf samenwerken en relaties leggen en onderhouden. Je overlegt binnen je groepje en daarbuiten, bijvoorbeeld met een opdrachtgever voor wie je iets uitzoekt. Je analyseert en je onderzoekt. Alles wat je tot nu toe hebt geleerd op school, kun je nu gaan toepassen en gebruiken. Je praat met mensen over wat er speelt in hun regio en hoe de regio (dus alle betrokken partijen) als geheel er beter van kan worden.

Dat is nog een hele uitdaging. Een regiovraagstuk vraagt om een oplossing. Maar wat voor de één een oplossing is, is dat niet per se ook voor een ander. Mensen verschillen in het voordeel dat zij hebben bij de oplossing van een regiovraagstuk. Bij regioleren hoort daarom het vinden van meerdere oplossingen of het afwegen en onderhandelen wat de beste oplossing of set van oplossingen is.

Wat je doet in de praktijk van het regioleren is steeds verbinden aan bepaalde competenties: samenwerken, overleggen, activiteiten initiëren, netwerken, presenteren, analyseren, met tegenslag omgaan, kwaliteit leveren, plannen en organiseren en bedrijfsmatig handelen. Op al die competenties, 25 in totaal, kun je ervaring opdoen en vooruit komen. Over hoe de leerresultaten dan meetellen, later meer.

Hoe pak je het aan?

Je wordt lid van een groepje dat aan een regiovraagstuk werkt. Dat is een groepje op school, maar er kunnen ook studenten van een hogeschool of universiteit meedoen. Oplossingen vinden doe je niet binnen dat groepje. Met wie je overlegt en samenwerkt, hangt af van wie allemaal betrokken is bij een regiovraagstuk. Het kan een wethouder zijn van het dorp, de baas van het zwembad, boeren met een hoog waterpeil, een schapenhouder die begrazingsplekken zoekt, een hotel zonder gasten, of een 14-jarige die te ver moet fietsen naar zijn school. Dat is allemaal mogelijk bij een regiovraagstuk.

Gebeurt dit regioleren al?

In verschillende regio's lopen dergelijke projecten. Groepjes zoeken er met elkaar oplossingen voor regiovraagstukken. Dit gebeurt bij verschijnen van deze publicatie in negen regiowerkplaatsen die zijn opgericht op initiatief van het ministerie van LNV (nu EL&I). Zo'n werkplaats is eigenlijk een wisselende groep mensen vanuit onderwijs – ook docenten en lectoren – die in een bepaalde regio contact hebben met bewoners, gebruikers en overheden daar en aan projecten voor (gebieds)ontwikkeling werken. Leerlingen en studenten kunnen ook deelnemen. Verschillende scholen zijn al betrokken in dergelijke werkplaatsen; misschien doet ook jouw school wel mee aan zo'n regiowerkplaats. Vraag je docent/coach of kijk op regionaletransitie.nl.

Op de website dewerkplaats.eu staan veel hulpmiddelen, vooral voor docenten, over beoordelen en examineren.

Niet alleen in groen onderwijs bestaat regioleren, maar ook daarbuiten. Kijk bijvoorbeeld op www.innovationsolutions.nl.

Noord-Beveland

Even terug naar de leeglopende dorpen in Noord-Beveland; ver bij je vandaan als je in het noorden of oosten van het land woont, maar het gaat er om dat je een beeld krijgt van regioleren.

Hoe ging het daar? Een groep van ongeveer 45 derde en vierdejaars mbo'ers begon met de vraag: wat is er in de regio te vinden en wat willen de mensen in de regio? Zij maakten zo een regioanalyse. Dit betekende veel lezen, kijken en gesprekken voeren. Ze verzamelden met een ideeënbus oplossingen die mensen zelf zagen om de leegloop tegen te gaan.

De gemeente Wissenkerke vroeg de mbo'ers een digitale maquette te maken. Een maquette geeft een beeld van de werkelijkheid en in een digitale (of virtuele) maquette gebruik je daar een computerprogramma voor. Met die maquette zou je kunnen zien hoe het landschap verandert bij verschillende oplossingen. Dat was een leuke klus voor ict-liefhebbers. De gemeente heeft de maquette later gebruikt als informatie op bewonersavonden.

Een deelgroepje leerlingen onderzocht of een nieuw streekproduct commerciële kansen heeft. Een leuke klus voor toekomstige ondernemers. Ze organiseerden samen met twee telers en het mosselcentrum in Yerseke een dag over de mogelijkheden van aquacultuur voor ondernemers en belangstellenden.

Een derde groepje verdiepte zich in de mogelijkheid om als boer zorg aan te bieden. Mensen die vanwege een fysieke of geestelijke beperking zorg nodig hebben, kunnen er dan meewerken of een dagbesteding vinden. Een bedrijfsplan voor deze bijverdienste voor boeren en telers ligt nu klaar.

Weer een andere groep vormde met vertegenwoordigers van bedrijven en gemeenten een denktank 'masterplan havengebied Kamperland'. Ze dachten na over de mogelijkheden voor economische en recreatieve activiteiten in dat havengebied.

2. Een stappenplan voor regioleren

Stel dat er in jouw regio een probleem is vanwege botsende belangen van bewoners en gebruikers van die regio. Je wilt graag bijdragen aan een oplossing daarvoor, want jij bent straks misschien ook wel zo'n bewoner of gebruiker. Dan wil je deelnemen aan regioleren. De school biedt de mogelijkheid dat je een groepje vormt en aan de slag gaat. Welke stappen zet je dan?

1 Een regioanalyse maken

Deze geeft antwoord op de vraag: wat speelt er in de regio? In dit proces bepaal je in grote lijnen het onderwerp voor je project.

2 Vragen stellen over de regio aan regiobewoners

Daarmee krijg je een antwoord op de vraag: klopt de analyse?

3 Het regiovraagstuk kiezen en een actieplan maken

Met je groep kies je wat je aan wilt pakken; waar kun je een verbetering realiseren? Hier maak je ook een eerste aanzet voor een actieplan.

4 Opdrachtgevers zoeken

Je stelt jezelf de vraag: wie kan er baat hebben bij wat we gaan doen? Die mensen of organisaties vraag je om ondersteuning en een concrete opdracht.

5 Uitvoeren

Je stelt het actieplan eventueel bij en gaat aan de slag.

6 Presenteren

Je presenteert de voorstellen voor aanpak van het regiovraagstuk aan betrokkenen in de regio en begeleiders van school.

Doet je school mee aan een regiowerkplaats, dan krijgt het stappenplan een iets andere invulling. In die werkplaats gebeurt al veel, er zijn contacten en er liggen misschien opdrachten. Het gaat dan op sommige punten anders, maar in grote lijnen doorloop je hetzelfde stappenplan.

1 Een regioanalyse maken

De vraag is dan: wat speelt er in de regio? Je hebt vast wel een idee wat er gebeurt en wat er beter kan. Maar hoe kijken anderen daartegenaan? Want iedere groep mensen heeft zo z'n eigen belang. Jongeren willen een bierkeet, ouderen een rustige plek in het park, de horeca wil meer toeristen, de gemeente wil meer parkeerplekken buiten het centrum en de provincie wil de uitstoot van CO₂ binnen de regio met 10 procent verminderen. Lastig om al die belangen te combineren? Over dit soort zaken gaat het bij een regiovraagstuk.

Om te achterhalen wat er in de regio speelt, moet je de school uit en de regio in. Beginnen achter een computer kan ook, maar dan moet je al vragen hebben. Wat is er aan natuur? Hoe verdienen mensen hun brood? Welke agrarische activiteit is er of zijn er bijzondere beroepen?

Zo kom je tot een regioanalyse. Je krijgt een beeld van de belangrijkste eigenschappen van de regio. Dat wil zeggen van de identiteit van die regio, de bijzondere kwaliteiten en de verschillende functionaliteiten.

Bij deze stap – een regioanalyse maken, een regiovraagstuk bepalen en vragen stellen – kan een mindmap helpen (of het computerprogramma Mindmanager). Dat is een methode om creatieve processen te ondersteunen. Je bedenkt eerst een centraal thema en zet dat in het midden. Vervolgens bedenk je vragen, invallen en oplossingen eromheen. Die ga je clusteren; dat wil zeggen dat je vragen, invallen, oplossingen die in dezelfde richting gaan of onder één thema geplaatst kunnen worden, bij elkaar zet.

Noord-Beveland

Vragen van de projectgroep Noord-Beveland

De natuur: wat voor bodem hebben we? Is het plat of heuvelachtig? Hebben we watergebieden? Wat groeit en bloeit er, wat voor beesten leven er? Zit er iets bijzonders in onze natuur vergeleken met de rest van Nederland? Verdienen we er aan met recreatie?

De cultuur: hebben we historische steden of dorpen, hebben we verder iets waar de rest van Nederland jaloers op is? Een rijtje molens of kerken, een artistiek gebouw, bijzondere tuinen of een beroemde schilder of schrijver in de buurt? Trekt de regio toeristen?

De economie: waar verdienen we in deze regio ons brood mee? Zitten er bijzondere beroepen bij vergeleken met de rest van Nederland?

2 Vragen stellen over de regio aan regiobewoners

De optelsom van al het bijzondere in de regio noem je de identiteit van je regio. Je kunt aan mensen in de regio vragen of ze dat bijzondere herkennen. Ze voegen zo hun kennis en beleving van de regio toe aan jullie analyse. Je gaat nu dus op zoek naar mensen die je daarover kunnen vertellen.

Begin met wie jullie zelf al kennen, de zogenaamde warme contacten. Bijna iedereen kent bijvoorbeeld wel 'een broer van een tante van een buurman' die iets kan vertellen over de regio. Breng gezamenlijk die contacten in kaart en schrijf er bij over welk onderwerp die persoon bevraagd wordt. Dit is jullie netwerk. De school heeft ook contacten die je bepaalde vragen uit de analyse voor kunt leggen. Daarnaast zijn er mensen in de regio die belangrijk zijn voor de vraagstelling. Iemand van het waterschap voor een vraag over de waterhuishouding in de regio, de havenmeester, iemand van Staatsbosbeheer, een bouwkundige van de gemeente, een plaatselijke politicus over de politieke kwesties waar de gemeenteraad over praat, de voorzitter van de winkeliersvereniging.

Hoe bel je mensen op voor een afspraak, hoe verdeel je de vragen over een interviewlijst, hoe maak je van een gesprek of bezoek aantekeningen? Dat kan de docent/coach jullie leren door ermee te oefenen op school of direct in het echt.

3 Het regionvraagstuk kiezen en een actieplan maken

Het gaat er bij deze stap om wat je als projectgroep gaat doen. Je stelt een actieplan op met doelstellingen, activiteiten en een planning en werkverdeling voor die activiteiten. Dat is een eerste aanzet voor het plan; het kan voor de uitvoering nog wel bijgesteld moeten worden.

De vragen die je kunnen helpen bij de keuze van het regionvraagstuk zijn de volgende.

Wat interesseert jullie als projectgroep het meest?
Wat willen jullie mee helpen oplossen? En wat wil ieder van jullie voor zichzelf leren in deze opleiding?
Wat wil je ermee gaan doen? Wil je hierna gaan werken of wil je naar een volgende opleiding? Wat voor baan of wat voor opleiding?

En nu kiezen

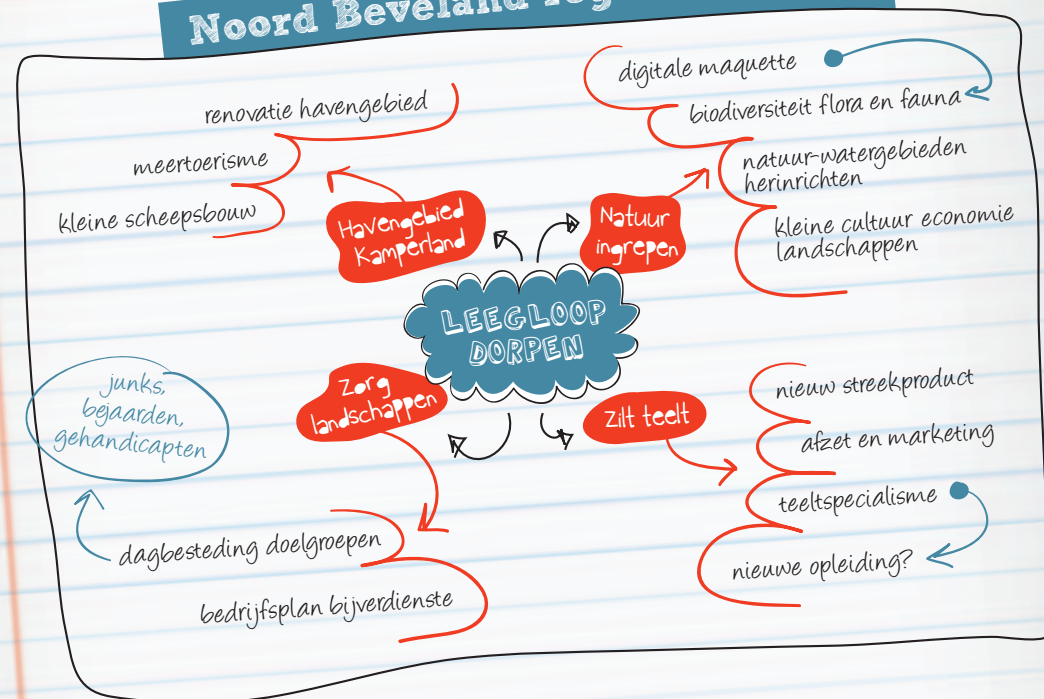
Uit het geheel van het vraagstuk maakt ieder van jullie een keuze. Wat wil jij nu gaan doen? Wat interesseert je het meest? Wat weet je niet en wel, wat kun je niet en wel? Denk daar over na en praat met je docent/coach of wie dan ook die jou helpt met kiezen. Want je gaat met jouw keuze voor lange tijd aan de slag. Hoe lang? Dat overleg je met je docent/coach. Je hebt die docent/coach ook nodig om te bespreken wat jij met je mbo-opleiding wilt. Zeker als je al een goed beeld hebt van wat je wilt gaan doen, is het ook jouw zaak om te kijken wat je dan van reguleren opsteekt.

Vervolgens kijk je met wie je samen aan de slag kunt gaan. Met wie deel je keuze en interesse? Als niemand wil wat jij wilt, overleg dan met je docent/coach waar je je het beste bij kunt aansluiten.

Noord-Beveland

Een voorbeeld van een mindmap voor deze stap

Noord Beveland regionvraagstuk

Samen een actieplan maken

Pak het onderdeel uit de mindmap waar jouw groep mee aan het werk wil. Verzin aanpakken, dingen die jullie willen doen, oplossingen, of misschien zelfs nieuwe vragen. Werk dit uit tot een plan: wie doet wat, wanneer en met wie van buiten? Leg dit actieplan voor aan andere groepen en de docent/coach. Daardoor wordt het beter. Je leert zo ondertussen ook hoe je een duidelijk en uitvoerbaar plan kunt maken.

4

Opdrachtgevers zoeken

Elke groepje heeft een deel van het vraagstuk gekozen en een actieplan gemaakt. Nu is het zaak om er opdrachtgevers bij te zoeken of er bij te halen.

Waarom heb je eigenlijk opdrachtgevers nodig? Jullie hebben als groep niet voldoende invloed in de regio om jullie plannen uitgevoerd te krijgen. Je kunt wel bedenken dat er sportvelden, wandelroutes, fietspaden en parken moeten komen. Je kunt ook wel bedenken dat er goede mogelijkheden zijn voor bepaalde ondernemingen of economische activiteiten. Maar je kunt dat niet eenvoudig beïnvloeden of realiseren. Daarvoor heb je een invloedrijke opdrachtgever nodig; iemand die bezig is met een vergelijkbaar probleem en die jullie inzet en plannen wel ziet zitten.

Mogelijke opdrachtgevers: de vijf o's

Op zoek naar een geschikte opdrachtgever. Je zoekt een belanghebbende, dat wil zeggen iemand die graag wil dat er iets gebeurt in de regio. Iets waar veel mensen profijt van gaan hebben. Bij regio-ontwikkeling gaat het bijna altijd om belanghebbenden die de vijf o's vertegenwoordigen: overheid, ondernemers, omgeving, onderwijs en onderzoek.

- **Overheid:** een wethouder, een werkgroep milieuambtenaren, het waterschap, de VVV, het provinciehuis.
- **Ondernemers:** kleine en grote bedrijven in de regio, de boerenbond, een winkelstraat vol zelfstandigen.
- **Omgeving:** de mensen, burgers die er wonen en werken, kerkgenootschappen, het buurthuis met allerlei clubs, de camping of een bungalowpark, je leeftijdsgenoten op school.
- **Onderwijs:** van kinderopvang en basisscholen tot voortgezet en hoger onderwijs.
- **Onderzoek:** Wageningen University doet onderzoek naar regio-ontwikkeling. Maar ook hogescholen, bedrijven en provincies hebben vaak een onderzoeksafdeling.

Samenwerking gezocht!

5

Uitvoeren

Je gaat dingen doen uit het vak waarin je opgeleid wilt worden of de studierichting die je gekozen hebt. Voor de uitvoering is het actieplan – met doelstellingen, activiteiten en een planning – de leidraad. Je stelt het actieplan eventueel bij en gaat aan de slag.

Uitvoeren is niet alleen handen uit de mouwen, maar je doet dingen met je hoofd, hart en handen. Een houtwal aanleggen doe je met je handen, met een zorgboer een bedrijfsplan opstellen is vooral je hoofd gebruiken en bij een onderzoek naar wensen is het hart betrokken. Bijvoorbeeld in een smaakonderzoek: vinden mensen pesto van zeekraal lekker?

6

Presenteren

De laatste stap houdt in dat jij en jouw groep laten zien wat je gedaan en geleerd hebt. Dat presenteert je aan de opdrachtgevers in de regio, andere betrokkenen in de regio en aan de docenten en begeleiders van school.

Want ze kijken wat je geleerd hebt of je kijkt met hen wat je geleerd hebt. Daarbij is het overzicht met competenties een goed hulpmiddel. Eigenlijk hoort er na deze stap – presenteren – nog een stap, namelijk de beoordeling. Krijg je er ook 'een cijfer' voor? Daarover gaat het volgende hoofdstuk in dit boekje.

GEMEENTELIJK

3. Krijg ik er ook 'een cijfer' voor?

Regioleren geeft een sterke verbinding met de maatschappelijke realiteit, het draagt bij aan de ontwikkeling van competenties, maar krijg je nog een cijfer of een beoordeling? Telt het mee? Telt het mee voor je diploma, als beroepspraktijkvorming (bpv) of projectonderwijs of krijg je een apart certificaat?

Ja, het telt mee. Hoe precies, dat hangt af van de school.
Drie voorbeelden van hoe een school dit zou kunnen doen.

1 AOC Zuid: Beroepspraktijkvorming (bpv)

Je kunt op AOC Zuid kiezen of je beroepspraktijkvorming (bpv) doet of regioleren. Dat regioleren telt dan mee als bpv. Je moet bijvoorbeeld een 'stageverslag' schrijven over jouw regioproject.

Je krijgt voor regioleren een bpv-aftekening die meetelt als het voldoet aan dit verplichte onderdeel van je opleiding.

(AOC Zuid moet wel zorgen dat een bedrijf binnen regioleren een erkenning heeft als leerbedrijf)

2 AOC West: Projectonderwijs

Je kunt op AOC West in het derde jaar kiezen uit verschillende projectonderwerpen. Regioleren is een van de keuzen die je kunt maken. Je moet bijvoorbeeld als bewijs een portfolio maken over jouw regioleren.

Je krijgt de studiepunten die de school rekent voor meedoen aan projectonderwijs. Je krijgt op deze school ook een cijfer voor je portfolio.

3 AOC Noord: Afstuderen met een proeve van bekwaamheid

Op deze school kun je regioleren kiezen en een extra certificaat toevoegen aan je vakdiploma. Het helpen oplossen van een regiovraagstuk duurt in dit geval twee jaar. Twee van de vijf schooldagen, 40 procent van je studietijd, is bestemd voor regioleren. Tijdens die twee jaar geef je presentaties over onderdelen en je levert producten en diensten. Deze worden beoordeeld door de school en een opdrachtgever.

Je voltooit je opleiding op mbo-niveau 3 of 4. Bijvoorbeeld als vakmedewerker hovenier of als outdoor manager. De school kan dan een regiocertificaat toevoegen aan je vakdiploma.

4. Hoe komen in regioleren competenties aan de orde?

Uitvoeren – zie ook de vijfde stap in het stappenplan – is niet alleen handen uit de mouwen, maar je doet dingen met je hoofd, hart en handen. Een houtwal aanleggen doe je met je handen, met een zorgboer een bedrijfsplan opstellen is vooral je hoofd gebruiken en bij een onderzoek naar wensen is het hart betrokken. Bijvoorbeeld in een smaakonderzoek: vinden mensen pesto van zeekraal lekker?

Er zijn veel voorbeelden te geven, maar het is aan jullie zelf wat en hoe je uitvoert. Tijdens het regioleren werk je afhankelijk van wat je doet en hoe je dat doet aan je competenties.

Hoe komen in regioleren competenties aan de orde?

Wat doe ik?	Waar gaat het over?	Waar valt het onder?
Je besluit met welk deel van het regiovraagstuk je aan de slag gaat. Je besluit welke opdrachtgever je wilt hebben.	Je neemt zelf een besluit als je weet dat het goed is. Je ziet werk liggen en pakt dit op. Je weet wat je zelf kan en doet dat ook. En je roept op tijd hulp of waarschuwt iemand die de leiding heeft.	1. Beslissen en activiteiten initiëren
Je bent bijvoorbeeld voorzitter van je projectgroep. Je spreekt groepsgenoten aan als zij hun werk niet doen.	Je zegt wat een ander moet doen om een doel te halen. Je zegt het op zo'n manier dat die ander het ook doet.	2. Aansturen
Als vierdejaars begeleid je derdejaars studenten die bij jou in de projectgroep zitten.	Je geeft tips. Je motiveert anderen. Je helpt hen bij moeilijkheden en doet dit zo dat de ander verder kan.	3. Begeleiden
Je houdt interviews op zo'n manier dat mensen het prettig vinden en je nog eens terug mag komen.	Je bent geïnteresseerd in anderen. De ander voelt zich begrepen door jou.	4. Aandacht en begrip tonen
Je werkt met de leden van je groep samen aan een vraagstuk. Je overlegt met anderen buiten school. Je neemt deel aan werkgroepen. Je overlegt met je opdrachtgever over een klus.	Je krijgt samen met anderen iets voor elkaar. Je overlegt met anderen over zaken van het werk.	5. Samenwerken en overleggen

Je werkt mee aan oplossingen voor een regiovraagstuk en hoort zo van alles. Je praat met respect over de problemen in de samenwerking tussen diverse instanties. Vertrouwelijke informatie blijft bij jou vertrouwelijk. Je bespreekt de problemen als dat nodig is wel in je projectgroep en met je coach maar niet met anderen. Je dient alleen een onkostenvergoeding in voor echt gemaakte onkosten.	Je behandelt mensen zoals jij zelf graag behandeld wilt worden. Je doet dingen die goed zijn voor mens, dier, plant en milieu. En die goed zijn voor bedrijf of school.	6. Ethisch en integer handelen
Je brengt je netwerk in kaart. Je benadert mensen die kunnen helpen bij het oplossen van je vraagstuk. Je houdt die mensen op de hoogte van je vorderingen.	Je legt contact met mensen waarmee je te maken hebt. En onderhoudt contact, ook voor later.	7. Relatie bouwen en netwerken
Je zorgt dat jullie vraagstuk onderdeel wordt van een groter regiovraagstuk. Je overtuigt mensen dat ze mee werken aan de oplossingen die jullie bedacht hebben. Je krijgt een ambtenaar zo ver dat hij voorstelt de gemeente te laten meebetalen aan de kosten voor realisering van jullie plan.	Je brengt je mening of idee naar voren. Je doet het zo dat je mening of idee echt meetelt en de ander beïnvloedt.	8. Overtuigen en beïnvloeden
Je presenteert jullie bevindingen aan je opdrachtgever. Op school geef je een duidelijke presentatie van de opbrengsten. Op een informatieavond voor de buurt gebruiken ze jouw PowerPoint omdat die zo aansprekend en duidelijk is.	Je laat iets zien, je vertelt iets duidelijk aan je publiek. Je beantwoordt vragen uit het publiek. Je toont enthousiasme.	9. Presenteren
Je maakt een verslag of een rapport, je schrijft een e-mail of een brief.	Je schrijft begrijpelijk. Je vertelt duidelijk en mensen begrijpen wat je bedoelt. Je kiest taal die past bij de mensen tot wie je je richt.	10. Formuleren en rapporteren
Doordat je met verschillende mensen buiten school werkt, krijg je zicht op wat mensen kunnen en wat er nodig is voor het vak. Al doende leer je verschillende vakvaardigheden. Je werkt mee aan teeltexperimenten.	Je kent het vak en handelt zoals het hoort in dit vak. Je gebruikt je ervaringen om het anders te doen als het anders moet.	11. Vakdeskundigheid toepassen
Je ploegt bijvoorbeeld de grond op de juiste manier. Je controleert de tractor voordat je wegrijdt. Je gebruikt nieuwe materialen bij het maken van een bloemenarrangement.	Je hebt de juiste spullen bij je. Je gebruikt de juiste materialen en middelen bij het werk. Je onderhoudt deze, bent er zuinig op en ruimt ze op als je ze niet meer nodig hebt.	12. Materialen en middelen inzetten
Je maakt een regioanalyse: je googlet informatie, je interviewt mensen. Je vat alle informatie samen en zet dat in een overzicht.	Je deelt informatie op in handige kleine delen. Je bestudeert de kleine delen tot je ze snapt. Je combineert die delen weer en kijkt dan of je het hele verhaal begrijpt.	13. Analyseren van informatie
Je onderzoekt de kansen voor een nieuw streekproduct. Je onderzoekt de bodemgesteldheid. Je onderzoekt voor een zorgboer welke nieuwe doelgroep interessant is.	Je kunt een onderzoeksvraag beantwoorden. Daarvoor verzamel je gegevens die er toe doen. Je kunt de informatie hieruit in eigen woorden vertellen en er een antwoord van maken.	14. Onderzoeken

